

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

בפני הרכב השופטים:
כב' השופטת ברכה בר-זיו [אב"ד]
כב' השופטת אספרנצה אלון
כב' השופטת עדי חן-ברק

מעורר: **מתן אלדס**
 ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל פסקל

נגד

משיב: **קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום**
 ע"י פמ"ח (אזרחי)

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

השופטת אספרנצה אלון:

1. ערעור על פסק דינה של ועדת הערעורים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 (להלן: "החוק"), בראשות כב' השופט א' גולדקורן ושני חברי הוועדה ד"ר נעמי אפרת וד"ר מיכאל דויטש (להלן: "הוועדה"), מיום 25/8/16 בע"נ 13-01-36385, לפיו נדחה הערעור שהגיש המערער על החלטת המשיב אשר קבע, כי אין קשר בין מצב עמוד השדרה מותני של המערער לבין תנאי שירותו הצבאי.

רקע

2. המערער יליד 1990, התגייס לצה"ל בפרופיל רפואי 72 (בגין מחלת עור פסוריאזיס) ושירת מיום 11/8/08 ועד ליום 10/8/11 בחיל התותחנים. בשירותו עבר טירונות, אימון מתקדם במהלכו השתתף במבצע "עופרת יצוקה" ברצועת עזה, בהמשך קורס מפקדים ובסיומו שירת כמפקד מסלול במשך כ-8 חודשים. לאחר מכן עבר לשרת כקשר היחידה והיה לקשר מוביל וכן שימש כרס"פ ביחידה.

3. במהלך שירותו הצבאי, נבדק המערער בגין תלונות שונות – נקע בקרסול, כאבים בשרירי ירכיים, שיעול, כאבי בטן, בעיות עור וסינוזיטיס. המערער השתתף בפעילות יום ספורט באוקטובר 2010 והתלונן 6 פעמים על כאבים בכתף ימין. המערער נבדק פעם אחת ביום 8/3/11 ונרשם כי הוא סובל מכאבי גב מזה כשלושה חודשים. הומלץ לו טיפול במשככי כאבים, טיפולי פיזיותרפיה והוא הוגבל מהרמת משקל כבד. בדיקת רנטגן אליה הופנה נמצאה תקינה, למעט סיפינה ביפידה בחוליה S1.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 ביום 13/9/11 הגיש המערער למשיב בקשה להכרת זכות (חבלה) לפי חוק הנכים. בבקשתו
2 טען, כי נפגע בכתף ימין ובעמוד שדרה מותני, תוך ועקב שירותו הצבאי. בהתבסס על חוות
3 דעתו של ד"ר סורין רואי הד (להלן: "חו"ד הד"), קיבל המשיב את בקשת המערער להכרת
4 זכות בגין הפגיעה בכתף ימין, בשל פגיעה חבלתית, ואילו את בקשת המערער להכרת זכות
5 בגין עמוד שדרה מותני, דחה המשיב מאחר ולא הכיר בתנאי השירות.
6
- 7 לאחר שחרורו, ביום 26/9/11 נרשם בתיקו הרפואי בקופת חולים, כי הוא סובל מכאבים בגב
8 התחתון ובכתף ימין; בדיקת של סי.טי. של עמוד השדרה, שבוצעה לו ביום 9/11/11
9 כחודשיים לאחר שחרורו, הדגימה בלט אנולוס פרומינלי שמאלי שטוח עם מגה בשורש L4
10 משמאל ונראו שינויים ניווניים.
11
- 12 ביום 5/12/11 נבדק ע"י אורתופד אשר ציין שבבדיקת הסי.טי. נראו שינויים ניווניים. באותה
13 בדיקה התגלתה הגבלה קשה בתנועות הגב התחתון. הומלץ על תרופות, על חגורת גב ועל
14 טיפול במסגרת רפואה משלימה.
15
- 16 בשנת 2013 החל המערער ללמוד לימודי פיזיותרפיה באוניברסיטת חיפה.
17
- 18 ביום 20/1/13, הגיש המערער לוועדה ערר על ההחלטה הדוחה את הבקשה להכרת זכות
19 בקשר לעמוד שדרה מותני. בערר נסמך המערער על חוות הדעת של ד"ר אליהו סלטי, לפיה
20 קיים קשר סיבתי של גרימה בין תנאי השירות לבין מצב הגב התחתון. להערכתו, אופי
21 הפעילות הפיזית לה נדרש המערער, הוא שגרם לנזקים בלתי הפיכים בגבו התחתון על דרך
22 המיקרוטראומה (להלן: "חו"ד סלטי").
23
- 24 נוכח חווה"ד הסותרות, מינתה הוועדה את פרופ' אברהם גנאל, כמומחה מטעמה למתן חוו"ד
25 בשאלת הקשר הסיבתי בין הפגיעה הנטענת בעמוד השדרה, לבין תנאי שירותו הצבאי של
26 המערער.
27
- 28 בחוות דעתו נקבע, כי קיים קשר סיבתי של גרימה בין השירות הצבאי לבין ההגבלה בתנועות
29 עמוד שדרה מותני (להלן: "חו"ד גנאל"). המומחה נחקר על חוות דעתו ביום 30/4/15
30 ובישיבה מיום 14/1/16 נחקרו המערער ומפקדו, הקצין רן ארזי.
31
32
33
34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 **פסק דין הוועדה**
- 2
- 3 .9. הוועדה קבעה, כי לא עלה בידי המערער, להוכיח כי תנאי השירות שלו כללו תקופות
- 4 ממושכות של פעילות פיזית, שהכבידה על עמוד השדרה המותני וגרמה לכאבי גב תחתון. כן
- 5 כי לא הוכח על ידי המערער, כי סבל מכאבי גב תחתון במרבית תקופת שירותו, למעט תיעוד
- 6 רפואי יחיד מיום 8/3/11 ובדיקת רנטגן אליה הופנה, נמצאה תקינה.
- 7
- 8 .10. הוועדה קבעה, כי אין היא מאמצת את חו"ד סלטי, שהוגשה מטעם המערער, מאחר ושירותו
- 9 של המערער היה מגוון והתאפיין בביצוע תפקידים שונים זה מזה, בגזרות שונות, באימונים
- 10 ובתעסוקות. לא הוכח כי בפרק זמן ממושך כלשהו, בוצעה פעילות פיזית חוזרת ונשנית,
- 11 שיכולה הייתה להסב למערער פגיעות מיקרוסקופיות שקיומן הוא אחד משלושת התנאים
- 12 להחלת תיאוריות המיקרוטראומה.
- 13
- 14 .11. הוועדה הוסיפה וקבעה, כי אין מקום לאמץ את מסקנות המומחה מטעמה, חו"ד גנאל, בדבר
- 15 קיום קשר סיבתי עובדתי בין הפגימה בגב התחתון לבין תנאי השירות, בשל חמישה טעמים:
- 16 **האחד** – לא הוכח כי כל תקופת שירותו הצבאי של המערער התאפיינה במאמץ פיזי
- 17 אינטנסיבי ומתמשך של הרמת פגזים והרמת משאות כבדים, בשונה מהמסכת העובדתית
- 18 שהשמיע המערער לפני המומחה ובכך יש כדי לפגום במסקנות חוות הדעת, שנשענה על
- 19 תשתית עובדתית בלתי מדוייקת; **השני** – אין התייחסות לפגם המולד של ספינה ביפידה
- 20 בחוליה C1 שהתגלתה בצילום של עמוד השדרה המותני; **השלישי** – אין הפניה לספרות
- 21 המקצועית או דיון באסכולה הרפואית התומכת במסקנת חוות הדעת; **הרביעי** – לא הוכח כי
- 22 המערער סבל מכאבי גב תחתון במרבית תקופת השירות, למעט תלונה אחת ביום 8/3/11,
- 23 בתקופה זו תפקד מחצית מזמנו כרס"פ ומחצית אחרת שימש כקשר של המג"ד ולא עסק
- 24 בנשיאת פגזים. מפי המערער הובאו גרסאות שונות, החל מהצהיר בו לא נזכרו כאבי גב
- 25 וכלה בחקירתו הנגדית בה העיד, כי הכאבים החלו כבר בשנת 2009; **החמישי** – המומחה
- 26 העיד אודות הנזק לרקמות הרכות, אך לכך לא נמצאו תימוכין בחוות דעתו בבדיקת ביופסיה
- 27 או בתיעוד רפואי כלשהו.
- 28
- 29 .12. הוועדה קבעה, כי לא עלה בידי המערער לעמוד בנטל הבאת הראיות להוכחת קיומו של קשר
- 30 סיבתי-עובדתי ומשלא הוכח זה, מתייתר הדיון בשאלת קיומו של קשר סיבתי-משפטי.
- 31 הוועדה דחתה את הערעור וחייבה את המערער לשלם למשיב שכ"ט עו"ד בסך של 10,000 ₪.
- 32
- 33
- 34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
- טענות המערער**
13. לטענת המערער, היה על הוועדה לקבוע, כי פגימת עמוד שדרה מותני בה הוא לוקה, נגרמה בעת ועקב שירותו הצבאי ולחילופין, הוחמרה בשיעור המקסימלי וזאת בשל השירות הצבאי הקצר.
14. המערער הגיש את שתי תביעותיו – פגימה בעמוד שדרה מותני ופגימה בכתף יד ימין, כמקשה אחת בטופס תביעה משותף המגובה בתצהיר אחד. משהכיר המשיב בתנאי שירותו באשר לפגימה בכתף ימין בה הוא לוקה וקבע, כי היא נגרמה עקב תנאי השירות, כך היה צריך לנהוג אף באשר לפגימה בעמוד שדרה מותני. מתוך תיקו הרפואי עולה, כי בתלונתו בגין כתף ימין נרשם "חודשיים כאבים בכתף ימין ללא סיפור חבלתי" ומשכך היה על המשיב להכיר בזכותו גם לגבי עמוד שדרה מותני. לטענת המערער, מששימשו אותן עובדות בסיס להכרה בגין פגימת כתפו הימנית, יש לקבלן באשר לעמוד שדרה מותני, קל וחומר שהמערער שירות בשירות צבאי קצר.
15. לטענת המערער, טענת הוועדה שקבעה כי ממכלול הראיות לא מתקבלת תמונה בהירה המאפשרת לחבר תמונה כוללת ביחס לתנאי השירות ובכלל זה פעילויות פיזיות או אירועים ספציפיים. המערער נשלח להכשרה במשך 8 חודשים בחיל התותחנים, במהלך הכשרתו ושירותו בכלל, נדרש לבצע הרמות של פגזים באופן אינטנסיבי וכן למאמצים פיזיים ניכרים, תוך כדי הרמת משאות וכיפוף עמוד שדרה מותני. גם בהמשך שירותו כקשר היחידה, נדרש למאמצים פיזיים רבים ונאלץ לשאת מכשירי קשר, אפוד, רימונים ועוד. בעדותו בפני הוועדה הרחיב וסיפר אף באשר למסעות אותם עבר, האימונים וסחיבת הפגזים, כל זאת במהלך פעילות שוטפת ובין בשירות במבצע "עופרת יצוקה".
16. לטענת המערער, טענת הוועדה משלא קיבלה את האמור בחוות דעתו של המומחה מטעמה (ד"ר גנאל), אשר קבע כי קיים קשר סיבתי של גרימה בין פגימת עמוד שדרה מותני, לבין תנאי שירותו. המומחה אף נחקר על חוות דעתו ובחקירתו חזר הוא על מסקנותיו בנוגע לקיומו של קשר סיבתי, וחוות דעתו לא נסתרה. המומחה העיד, כי קרוב לוודאי ישנה הסתברות של 75% ודאות לקיום קשר סיבתי שכזה. לטענת המערער, בין אם עסקינן בנכות הנובעת בפגיעה ברקמה דקה או בדיסק עצמו, לא היה בחקירתו הנגדית של המומחה כדי לשנות מאום בוודאי שלא היה מקום לסטות מהאמור בה, בהעדר נימוקים כבדי משקל.
17. לטענת המערער, מששירת שירות צבאי קצר, ההלכה היא, כי אין צורך להוכיח קשר סיבתי באירוע חבלתי או מספר אירועים חבלתיים ובסמיכות זמנים בינם לבין פרוץ הפגימה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 הרפואית. הלכה היא, כי עומדת לזכותו של מי ששירת שירות צבאי קצר ובעניינינו, שירות
2 צבאי קרבי, החזקה המשפטית לפיה בהעדר עבר תחלואתי, יש מקום לקיומו של קשר סיבתי
3 מלא בין פגמתו לבין תנאי השירות הצבאי. לתימוכין הפנה המערער לחמישה פסקי דין
4 וביקש לגזור מהם גזירה שווה לעניינינו.
5
6 18. המערער מלין על פסיקת הוועדה וחיובו בהוצאות משפט. לטענתו, הכלל הוא, כי יש לפרש
7 את חוק הנכים בהקשר סוציאלי רחב ומקל מתוך רצון להיטיב עם הנכה ובעניינינו, המערער
8 הוכר כנכה צה"ל ושירת שירות קרבי תוך תרומה למדינה.
9
10 **טענות המשיב**
11
12 19. לטענת המשיב, הלכה היא, כי אין בית משפט שלערוור מתערב בממצאים עובדתיים שנקבעו
13 על ידי הערכאה הדיונית, אשר התרשמה מן העדויות שהובאו בפניה, אלא במקרים יוצאים
14 מן הכלל ואין זה המקרה שלפנינו. קביעותיה העובדתיות של הוועדה מבוססות על התרשמות
15 בלתי אמצעית, כפי שפורטו בפסק הדין.
16
17 20. לטענת המשיב, לא עלה בידי המערער להוכיח לפני הוועדה, כי תנאי השירות שלו כללו
18 תקופות ממושכות של פעילויות פיזיות שהכבידו על עמוד שדרה מותני וגרמו לכאבי גב
19 תחתון. מחקירתו של המערער עלה, כי הפעילות שביצע במהלך שירותו הצבאי, הייתה מוגונת
20 ולא פעילות מונוטונית שחזרה על עצמה. בתפקידו האחרון שימש כקשר אישי של המפקד
21 בשטחים וכרס"פ מחלקת המבצעים. תפקידו כרס"פ לא כלל מאמצים הקשורים לגב התחתון
22 ולדבריו, את זמנו חלק שווה שבשווה בין שני התפקידים וזאת בחלק האחרון של שירותו
23 הצבאי, במשך למעלה משנה.
24 לטענת המשיב, לא הוכח, על ידי המערער, כי הוא סבל מכאבי גב תחתון במרבית תקופת
25 שירותו, שכן במהלך כל שנות שירותו נרשמה תלונה יחידה על כאבי גב ביום 8/3/11 "סובל
26 מכאבי גב מזה כשלושה חודשים", ומשעומת עם האמור בתצהירו, כי כאבי הגב החלו כבר
27 בשנת 2009 בקורס מפקדים, השיב כי דבריו נאמרו כדי להראות "זה לא רציני... בתור לוחם
28 אתה לומד להשתיק את הדברים האלה ולסחוב...". המשיב טוען, כי עיון בתיקו הרפואי של
29 המערער מראה, שבניגוד לתשובתו זו, המערער לא חסך בפניות למרפאות בתלונות שונות
30 שאינן קשורות לגב התחתון ומכאן, שהסברו של המערער אינו סביר ואינו אמין. לטענת
31 המשיב, הוועדה סקרה את העדויות באריכות, ובצדק קבעה, כי המערער לא הניח את המסד
32 העובדתי הנדרש להוכיח, כי תנאי השירות שלו כללו תקופות ממושכות של פעילות פיזית
33 שהכבידה על עמוד השדרה המותני וגרמה לכאבי גב תחתון.
34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

21. לטענת המשיב, צדקה הוועדה כאשר החליטה שלא לאמץ את מסקנות חו"ד גנאל, בשל
 אותם הטעמים שפירטה בפסק דינה ובמיוחד לאור זאת שחו"ד גנאל נשענת על מסכת
 עובדתית שלא הוכחה בפני הוועדה. לטענת המשיב, צדקה הוועדה משלא אימצה אף את
 חו"ד סלטי, שהתבססה על פגיעה במנגנון המיקרוטראומה, דהיינו, פגיעות חוזרות ונשנות
 לאורך זמן, שכן שירותו הצבאי של המערער התאפיין בביצוע תפקידים מגוונים בגזרות שונות
 ובאימונים שונים.
22. המשיב מוסיף וטוען, כי אין להשליך מההכרה בנכות בכתף ימין שנעשתה בשל פגיעה חבלתית
 וספציפית, שאין לה השלכה על חלקי גוף נוספים; המשיב מוסיף וטוען, כי חזקת השירות
 הצבאי הקצר אינה פוטרת את המערער מלעמוד בנטל הוכחת תנאי שירות ובהוכחת אסכולה
 רפואית – שני נטלים שהמערער לא עמד בהם. לטענת המשיב, פסקי הדין אליהם הפנה בא
 כוח המערער, אינם רלוונטיים לענייניו.
- דיון**
23. לאחר שנתתי דעתי לפסק דינה של הוועדה, לטיעוני הצדדים ולחוות דעת המומחים, מסקנתי
 היא כי דין הערעור להתקבל וכי יש מקום להכיר בקיום קשר סיבתי בין תנאי שירותו של
 המערער לבין הפגימה בעמוד השדרה המותני.
24. אכן, על פי הכלל ערכאת הערעור אינה מתערבת בקביעות עובדתיות, אלא, שבענייניו,
 ההתערבות היא במסקנה הנובעת מהן. בית משפט קמא מצא, כי התשתית העובדתית ביחס
 לתנאי השירות, שהייתה בבסיס חוות דעת המומחה מטעמה (חוות דעת גנאל) שונה
 מהתשתית העובדתית שהוכחה בפניה. אינני מקבלת את מסקנתה של הוועדה ואין זו מסקנה
 המתחייבת בהכרח מן התשתית הראייתית כפי שהונחה בפני הוועדה.
25. הוועדה בחנה את הראיות שהוצגו בפניה באשר להוכחת תנאי השירות – התצהיר אל מול
 החקירה הנגדית – ומצאה, כי אין הלימה ביניהם וצירופם אינו מאפשר תמונה בהירה,
 המאפשרת לחבר בין תאריכים, תפקידים ומשימות שכללו מאמצים פיזיים וכאבי גב ותלונות
 בנוגע אליהם.
26. למסקנה זו אינני שותפה, כי תנאי השירות של המערער כפי שפורטו בתצהירו או בפני מומחה
 הוועדה, שונים במהותם מתנאי השירות שהוכחו בפני הוועדה. מצאתי כי בתשובותיו
 בחקירה הנגדית הוסיף המערער פרטים, שנשאל אודותם, פרטים ונתונים שבי"כ המשיב בחר
 להתמקד בהם. לא ניתן להסיק מהשלמת פרטים זו, שאינה מופיעה בתצהיר המערער, כי היא
 מקעקעת את התשתית העובדתית שעמדה בפני המומחה באשר למסלול שירותו הצבאי ותנאי
 שירותו. אכן בתצהיר ובפרטים שמסר למומחה לא ציין המערער, כי **במקביל** לתפקידו כקשר

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 מוביל, שימש גם כרס"פ. אין בעובדה זו כדי לשנות במאומה, שהרי בתקופה זו המשיך לשאת
 2 מכשירי קשר כבדים וציוד כבד נלווה אחר (ראה עמ' 26 שורות 14-9 לפרוטוקול). אילו סבר
 3 המשיב שתנאי השירות של המערער היו שונים במהותם מהתצהיר שהגיש לוועדה, יכול היה
 4 להביא על נקלה ראיות שיהיה בהם כדי לסתור את טענותיו של המערער באשר לתנאי שירותו,
 5 דבר שלא נעשה ובוודאי שאין להגיע למסקנה כי האמור בתצהירו של המערער הופרך.
 6
- 7 הוועדה מצאה, כי ביחס לציר הזמן של המועד לתחילת כאבי הגב, אינו מתיישב עם התיעוד .26
 8 הרפואי וכן עם מסלולו הצבאי, שבתקופה זו לא הוכח כי הוא נדרש לבצע משימות של הרמת
 9 פגזים וטיפולים שוטפים בכלים. אני סבורה שכל מסלולו הצבאי של המערער התאפיין
 10 בהרמת משאות כבדים בין אם פגזים ובין אם מכשירי קשר. על המאמץ הפיזי המוגבר של
 11 חיילים בחיל התותחנים, העיד גם המפקד מר ארזי, כי ככל שמתקדמים בתפקידים לא
 12 מופחת המאמץ הפיזי "המנגנון משתנה, מפקד צוות זה פחות או יותר להישאר באותה
 13 סביבת עבודה, זה לא דווקא לירות את הפגזים, אבל אם פגז נופל הוא צריך להיות הראשון
 14 להרים או אם לצורך העניין מפקד הצוות הוא מפקד קנה... קנה שוקל קרוב ל-3 טון
 15 וכשמשו שם מתפקשש או צריך לעשות תיקונים, זה לרוב לא מלאכה של אדם אחד, לצורך
 16 העניין לדוגמא משיכת חוטר, זה משהו שעושים יום יום" (עמ' 32 שורות 9-7 לפרוטוקול).
 17
- 18 הוועדה מצאה, כי אין הלימה בין מועד התלונה על כאבי הגב (8/3/11) לבין המועד שטען, .27
 19 בחקירתו הנגדית, כי כאבי הגב החלו כשנתיים קודם לכן, בשנת 2009. כך גם באשר לדבריו
 20 במועד הבדיקה, כי הוא סובל מכאבי גב רק שלושה חודשים קודם לכן (8/3/11) בעוד
 21 שבתשובותיו בחקירה הנגדית מסר, כי הוא חש בכאבים לאורך השירות.
 22
- 23 לטעמי, ההסבר שמסר המערער, יש בו היגיון רב ואין לייחס ההשלמות שמסר, בתשובה
 24 שמסר לשאלות בחקירה הנגדית, כאי התאמה. ראה חקירתו הנגדית בפרוטוקול הדיון, עמ'
 25 19-26 לפרוטוקול מיום 14/1/16.
 26
- 27 "במהלך השירות שלי התחלתי לחוש כאבים בפעולות מסוימות, בכיפוף, כאבים
 28 בגב, לא זכור לי בדיוק התאריך הספציפי. התבטא בעיקר בפעולות שעשיתי, כיפוף,
 29 מסעות. חשבתי שזה משהו שזה טריוויאלי, אתה תותחן, לכולם כואב הגב. חשבתי
 30 שזה משהו שיחלוף אבל זה לא חלף, וזה הביא אותי במהלך השירות גם להתלונן
 31 על כאבי הגב" (עמ' 19 לפרוטוקול מיום 14.1.16 ש' 16-19).
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1
2 משנשאל מתי התחילו כאבי הגב השיב:
3
4 "הגב שלי כאב באופן כרוני, כלומר כל הזמן... אני לא זוכר בצורה חד משמעית, כי
5 זה חלק ממה שרשום בבדיקות הרפואיות, אבל אני משער שבמהלך השירות, אמצע
6 השירות" (עמ' 19 ש' 24-20)."
7
8 כן ראה גם תשובתו בעמ' 20 לפרוטוקול ש' 13-20.
9
10 כן ראה עמ' 23 שורות 9-12, שורות 22-23, לפרוטוקול.
11 "כשיש כאב חזק יותר, כמו הכתף, אתה ממקם את תשומת הלב שלך בו"
12 (עמ' 23 ש' 30 לפרוטוקול).
13
14 העובדה שבמהלך השירות לא התלונן המערער באופן קבוע ולא פנה לרופאים ביחס לכאבי .28
15 גב, אינה מלמדת שלא סבל שכן: "תופעה שצעירים ביחידות צבא איכותיות ומבוקשות
16 כובשים את קשייהם ומכאוביהם כדי להתקבל ולהתקדם ביחידה היא תופעה מוכרת.
17 המוטיבציה להתקבל ליחידות מובחרות גורמות לצעירים וצעירות להסתיר כל מידע שעלול
18 לפגוע בסיכוייהם להתקבל ולהתקדם. אין זה ראוי ש"מחדל נעורים" זה ייזקף לחובתם אם
19 וכאשר לא יעמוד גופן במאמץ" [ע"א (מחוזי חי') 684/08 מידד נ' קצין] (23/2/11).
20
21 הוועדה ציינה כי המערער לא ציין בתצהיר ואף בפני המומחה, כי שימש גם כרס"פ במקביל .29
22 לתפקידו כקשר ביחידה, ובמסגרת תפקידו כרס"פ לא נדרש להרים משאות כבדים. משכך
23 הסיקה הוועדה, כי במועד בו התלונן על כאבי הגב, לא נשא במשאות כבדים. אינני שותפה
24 למסקנה זו. המערער הצהיר והעיד, כי בהיותו קשר מוביל, נדרש להרים משאות כבדים (ראה
25 סעיף 6 לתצהירו) וכן ראה עדותו "רוב השירות אתה סוחב. בתור מפקד אתה סוחב אפילו
26 יותר" (עמ' 23 ש' 11 לפרוטוקול); "זה כל הזמן הנעת פגזים מנקודה א' – לב', ניקוי קנה
27 ופירוקי קנה" (עמ' 23 ש' 15-16 לפרוטוקול), כך גם העיד הקצין רן, כי "במסגרת התפקיד
28 עליו לשאת מכשיר קשר מוגבר ומוצפן, שאת משקלו המדוייק אני לא זוכר. באחריותו להיות
29 זמין סביב השעון ולהקפצות מבצעיות וכן לתרגולים תוך כדי ניהול שגרה מבצעי ביחידה"
30 (עמ' 31 שורות 18-20 לפרוטוקול)
31
32 הוועדה הגיעה למסקנה כי ממכלול הראיות לא מתקבלת תמונה בהירה המאפשרת לחבר בין .30
33 תאריכים, תפקידים ומשימות שכללו מאמצים פיזיים, כאבי גב ותלונות בנוגע אליהם.
34 מסקנתי כאמור שונה ואני בדעה כי מהראיות עולה כי שירותו של המערער היה כרוך במאמץ
35 פיזי ניכר וכי תצהירו לא נסתר בחקירה הנגדית. אכן, המערער הוסיף פרטים בתשובותיו
36 לחקירה הנגדית אך הדבר לא פגע במהימנותו או באמינותו. תנאי שירותו כללו פעילות פיזית

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 שהכבידה על עמוד השדרה המותני שלו. מדובר במערער ששירת שירות צבאי קצר (כהגדרתו
2 בפסק דין רוט – ע"א 472/89 קצין התגמולים נ' רוט פ"ד מה(5) 203). מעצם שירותו בחיל
3 התותחנים ובמסלול ההכשרה שעבר, ניתן ללמוד על אופיו המיוחד של השירות ועל תנאי
4 המתח והמאמץ הגופני שהיה שרוי בהם, ובמסלול ההכשרה שעבר, כי הם סמוכים וסבירים
5 מבחינת הזמנים לפרוץ הפגימה בעמוד השדרה.
- 6
7 נזכיר כי מדובר במערער שהיה חייל בשירות קרבי פעיל בחיל התותחנים, עבר טירונות, אימון .31
8 מתקדם וקורס מפקדים. בהמשך שימש כמפקד מסלול ולאחר מכן כקשר מוביל ובמקביל
9 רס"פ ביחידתו. אך טבעי הוא, כי משסבל מכאבי גב באופן אינטנסיבי, לא היה בידו להצביע
10 על נקודת זמן ברורה, להבדיל מאירוע חבלתי – כפי שארע ביחס לפגיעה בכתף ימין ביום
11 הספורט.
- 12
13 משהגעתי למסקנה, כי התשתית העובדתית שהציג המערער זהה לתשתית העובדתית .32
14 שהייתה בפני המומחה, מצאתי כי היה על הוועדה לקבל את מסקנות חוות דעת המומחה
15 מטעמה, שכן על פי ההלכה, בית המשפט יאמץ את ממצאיו של המומחה שמינה, אלא אם
16 נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות כן (ראה הפניות המופיעות בסעיף 25 לפסק דין הוועדה).
17 למעלה מן הצורך אציין, כי טרם השירות הצבאי, אין אף תלונה בנושא הגב בעוד שהגבלת
18 התנועה הקשה והממצאים בסי.טי. הופיעו בסמוך מאוד לשחרורו (כחודש וחצי לאחר
19 שחרורו שהיה ביום 10.8.11 לבין בדיקה ביום 26.9.11).
- 20 באשר לפגם המולד – הוא לא בא לידי ביטוי בטרם השירות הצבאי. הלכה פסוקה היא
21 שכאשר מדובר בפגם מולד אשר טרם נתן ביטוי קליני עובר לשירות, כבמקרה דנן, והבעיה
22 התפרצה או הוחמרה עקב גורם הקשור בשירות (במקרה זה מאמצי השירות), אזי, יש מקום
23 להכיר בהתאמה בגרימה או בהחמרה, גם אם יכול והבעיה היתה מתפרצת או מוחמרת
24 ממילא בהמשך חייו של המערער. וגם כאשר מדובר בבעיה קונסטרוקטיבית שהיתה למערער
25 נטייה רדומה ללקות בה ממילא.
- 26
27 אשר על כן, לא מצאתי כל הצדקה לסטות מן האמור בחוות דעתו של המומחה הרפואי .33
28 שמינתה הוועדה ואציע לחברותיי להרכב, לקבל את הערעור, לבטל את פסק דינה של הוועדה
29 ולקבוע כי קיים קשר סיבתי של גרימה בין תנאי שירותו הצבאי של המערער לבין הפגימה
30 בעמוד שדרה מותני שלו.
- 31 עוד אציע, לחייב את המשיב לשלם מערער שכ"ט עו"ד בסכום של 10,000 ₪ (כולל מע"מ)
32 וזאת בגין ההליך בשתי הערכאות יחד.
33 בנוסף, יישא המשיב בעלות חו"ד של ד"ר סלטי, וזאת לפי חשבונית מס.
34 התשלום ייעשה בתוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין, שאם לא כן יישא הפרשי הצמדה למדד
35 וריבית כחוק, מהיום ועד התשלום המלא בפועל.
36

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 16-10-17274 אלדס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

1 34. ב"כ המשיב תוכל לקבל לרשותה את תיקו הרפואי של המערער ממוזכרות בית המשפט.

א. אלון, שופטת

2
3

השופטת ברכה בר-זיו:
מסכימה.

4
5
6
7
ב. בר-זיו, שופטת
8 [אב"ד]
9

10
11

השופטת עדי חן-ברק:
מסכימה.

ע. חן-ברק, שופטת

12
13
14
15
16
17

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת א. אלון.

ניתן היום, י' אדר תשע"ז, 08 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.

ע. חן-ברק, שופטת

א. אלון, שופטת

ב. בר-זיו, שופטת
[אב"ד]

18